

Grønland i søstøvler

Erik L. Balslev Smidt: Min tid i Grønland – Grønland i min tid

Af Christian Vibe

Ombord på »Adolf Jensen« 1949. Fra venstre: Erik L. Balslev Smidt, Jacob Mortensen og Paul M. Hansen.

Erik L. Balslev Smidt har for tiden sat søstøvlerne, tømt køjesækken på stuegulvet, fremrodet et femtitals lommebøger med saltvandssprøjt over bladene, har slået sig ned i skrivebordsstolen, tænkt Grønland og grønlandstiden igennem og fundet ud af, at det kunne der jo godt skrives en bog om, suppleret

med humørfyldte stænk fra tænkeboksen og fotos fra bunden af skibskisten – og alt er endt såre godt.

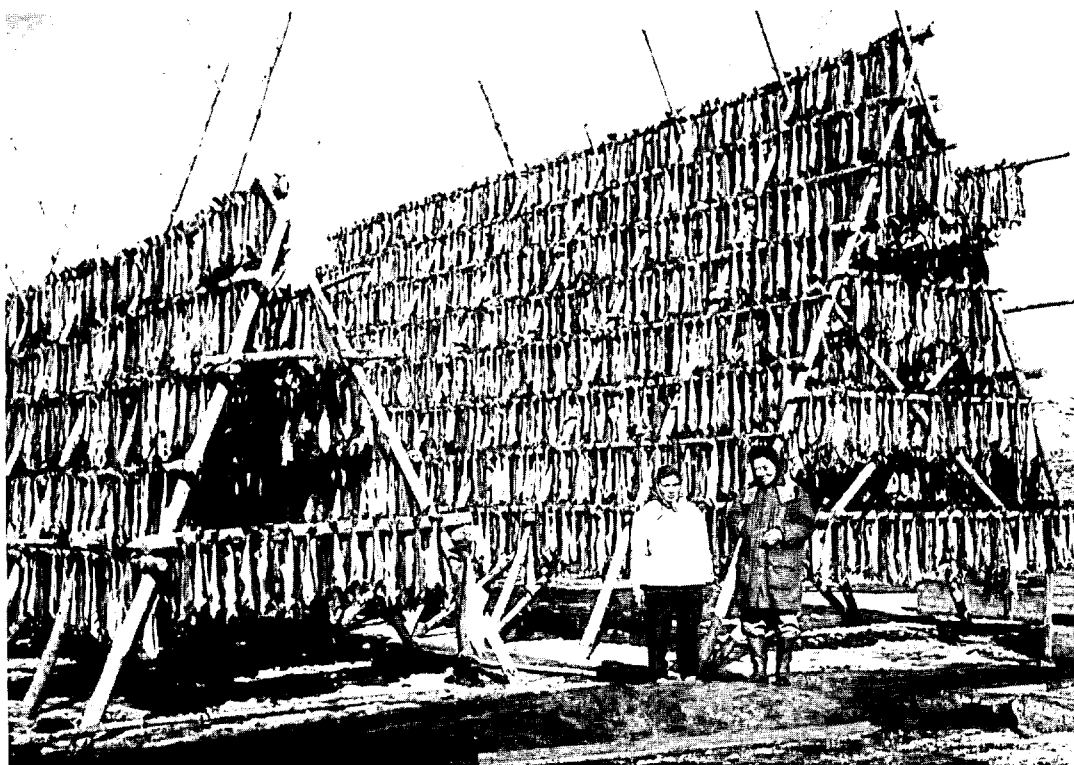
Her er historien om fangernes trælse vej fra kastetræet til langlinen, skibstrawlet og civilisationens Elysium – og ikke mindst om Erik Smidts eget møde med de polare søfolk og landkrabber

iagttagne op langs kysten gennem skibskikkerten og ved hyggelige afstikkere til tømmerværkstedernes dansegulve. Her fortælles de grønlandske fiskeriundersøgelsers historie og trange vej fra kajak, robåd, motorbåd, slavehandelsbrig, fiskekutter til skibe i større rangklasse, der også kunne ride bølgerne i Davisstræde, Baffinbugt og Atlanterhavet og forcere drivisen, hvor fangerne på landets bagside også gerne ville have undersøgt deres fjorde for fisk, og hvor pigerne også glædede sig til en svingom med søulkene vestfra.

Grønlands omkalfatring fra kolonisationsfund med »ham Styrelsen« i ryggen, på godt og ondt, til fri nation med æresfølelse, stolthed og tunge pligter er

værd at læse om i Erik Smidts værdige erindringsbilleder. Man mærker varmen og forståelsen – en arv fra professor Adolf Jensen, grønlandsforsker fra århundredets begyndelse. Adolf Jensen ville række grønlænderen en hjælpende hånd. Den grønlandske fanger var for ham sømanden, der i storm var kastet overbord og i sin nød klyngede sig til loglinen i håb om at blive halet indenbords igen. Nutidens grønlænder er også slynget overbord, men nu i en værre orkan og klynger sig også til loglinen, men han vil selv bjerge sig ombord igen – og har styrke dertil, hvis orkanen ikke varer alt for længe.

Der er billeder med historie og af stor skønhed og samtidigt alvorstunge: Am-

Tørfiskstativer til torsk, Kapisillit, Nuuk kommune 1956.

Isfiskeri efter hellefisk på isfjorden. Ilulissat kommune, marts 1969.

massalik 1957 – Skjoldungen samme år – og dog såre charmerende. Der er frysende fiskere med slæde, istuk og fangsthul på isen – man skutter sig og mindes situationen – og dog lyser billedet af liv – slæden er fuldstødt med dejlige, fede hellefisk.

Der er Kapisillit med otte rækker flækkede torsk over hinanden på et svimlende højt tørrestativ, en rigdom, der var engang! Et enkelt billede burde have været på forsiden: de tre stoute gutter, som havde søstøvlerne på og tog slæbet med Grønlands Fiskeriundersøgelser gennem mere end en menneskealder, sejle, fiske, måle, mærke og følge re-

sultaterne op gennem årene, så torskenes, laksens og rejens historie i dag kan prentes i Grønlands moderne saga: Paul Hansen, Jacob Mortensen og Erik Smidt. De efterfølges nu – allerede gennem mange år – af Svend Aage Horsted og en ærværdig stab af unge forskere, og Grønland har svært brug for dem.

Erik Smidts grønlandsoplevelser er blevet til en meget læseværdig bog: »Min tid i Grønland og Grønland i min tid«, der er en tankevækkende beretning over fortiden, skrevet med arbejdets strabadser og glæder i erindring, en tid, som meget få husker i dag, og hvis varslende endnu færre forstår.